

ДТМЕЛЕТ ЁС ДТМЕЛЕТ / ТЯДЛСИТЮЛ ДЛО ТЯДЛСИТЮЛ

JOSIP VANIŠTA | OLEG KULIK | BLUE NOSES

2014. 02. 07 - 2014. 03. 09.

LUDWIG MÚZEUM

KORTÁRS MŰVÉSZETI MÚZEUM
MUSEUM OF CONTEMPORARY ART

OLEG KULIK: Eclipse 1 (Ember vörös zászlóval) | Eclipse 1 (Man with A Red Flag), nyomat Az Orosz c. projektből | print from The „Russian” project, 1999–2000

ÁTMENET ÉS ÁTMENET

2014. február 7 – március 9.

AZ ÁTMENET ARCHÍVUMÁBÓL A század vége táján

A XX. század kulcsfontosságú történelmi pillanatainak sorában a berlini fal leomlása felemelő szimbolikus képpé, értelmis metafora-támasztékká, mindenütt jelenlévő térítővé, választóvonalává vált a korszakváltások különböző megítélésének tekintetében, úgy szociális, történelmi, gazdasági-politikai, mint kulturális és művészeti vonatkozásban. Az idő szinte kettészakadt *Fal előtt* és *Fal utáni* szakaszra. Kialakult a *tranzíció* terminusa, amely úgyszintén korszakjelölő térítővé vált. Az egyik (kommunista) rendszerből a másik (kapitalista) rendszerbe történő átmenetet jelölő kifejezés idővel egyfajta közhellyé kopott, mégpedig akkora mértékűvé, hogy fogalmi értékcsökkenése következében végül is mindenhol és mindenkor használatos üres szólamná silányult. A *tranzíció* fogalmának megerősítő tartalma mögött – amely az egyik, rossz, egészségtelen, történelmileg elavult és meghaladott, negatív társadalmi-politikai (kommunista) rendszerből a jó, egészséges, történelmileg önmagát beigazoló és megizmosodott, pozitív (kapitalista) rendszerbe történő átmenet ideáját hordozza –, legtöbbször valójában a privatizáció, a tőke eltulajdonításának vad újkori módszere es ideája húzódik meg, körülvéve az ide új hirdetőivel és az ugyancsak új, lelketlen erkölccsel. A volt kommunista Kelet átmenet nem tekinthető másnak, mint „privatizációs drámának, amely szükségszerűen játszódott le a civilizáció szokásos konvencionális megkerülésével”. Nagyjából ez alkotja tehát a jelenséget, amelyet az *Átmenet és átmenet* kiállítás analizál.

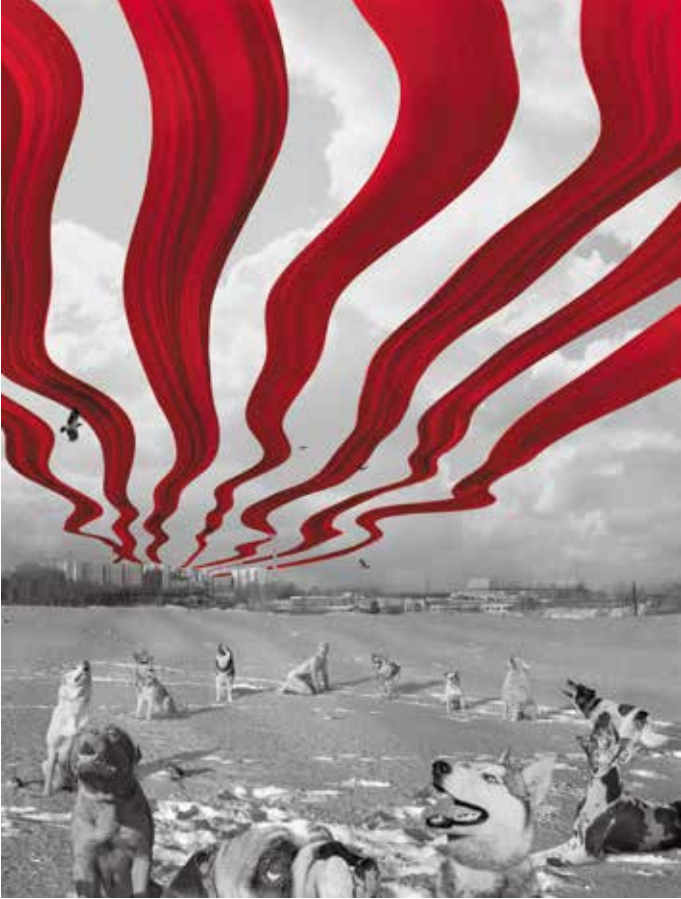
Jóllehet különböző kulturális és művészeti, sőt, bizonyos mértékig különböző politikai kontextushoz tartoznak, Josip Vaništa és Oleg Kulik munkáinak közös nevezője a *tranzícióra*, a durva időkre, az ellenőrizetlen privatizációra

BLUE NOSES: Úgy nézek ki, mint egy lósz? | Am I Looking Like a Loser?, 2001, nyomat | print, 1000x860 mm

történi visszahatásban ölt alakot. Josip Vaništa rendszerűen, a naplóvezetés különleges megnyilvánulásának szemlémben hozott létre alkotásokat a múlt század kilencvenes éveinek átmeneti időszakában. Az *átmeneti időkben*, ahol egy elátkozott, kibogozhatatlan hálóban összefonódik a véres háború, az esztelen politika, a lelketlen besúgó-profitőr gazdaság, a tomboló nacionalizmus, a patetikus-erőszakos egyház, a sekélyes esztrád és a szolgálalkú média, együttesen egy hatalmas, már-már mérhetetlen emberi szerencsétlenség okozójaként. A láthatatlan állandója, mint a mű aktív alkotóeleme szerepel Josip Vaništa művészetében, csakúgy, mint a redukcióra való hajlam. Kizárólagos alapanyagát azok a napi vagy az időszakai sajtóból származó kivágások képezik, melyeket A4-es fehér

OLEG KULIK: Haláljegyalkozás 2 (Kőr) | Eclipse 2 (Circle), nyomat Az Orosz c. projektből | print from The „Russian” project, 1999–2000

papírra ragaszt a lehető legegyszerűbb módon. Vaništa később született kollázsai „a megélt borzalmak arculatát” teszik láthatóvá.

A dolgok természetéből adódóan a globális értelemben vett figyelem a Szovjetunióban, majd annak szétesését követően az Oroszországban zajló eseményekre irányult. A kommunista időkben mindennek a tulajdonosa az absztrakt értelemben vett „szovjet nép” volt, melyet utóbb a fizikailag megfogható oligarcha, a volt gyárigazgató váltott fel. Azokat az értelmiségi absztrakciókat, melyek oly hatalmas szerepet játszottak az egész XX. század orosz művészetében, felváltotta a „közvetlen valóság”. Az orosz művésztszadalom a nyolcvanas években a nemzetközi színtérhez mérten igyekezett meghatározni a pozícióját, miközben távolságtartásra törekedett vele szemben, és ügyelt rá, hogy aláhúzza a különbségeket. A XX. század orosz művészetének uralkodó tradíciójában tapasztalható egyfajta folyamatos törekvés, hogy a művészek aktívan állást foglaljanak az ideológiai és a társadalmi szférával szemben. A nyolcvanas és a kilencvenes évek orosz művészetének fő műfajaként fellépő installációművészet első sorban Malevics kiállítói gyakorlatára támaszkodik, aki saját kiállításait szuprematista tanainak propagálására használta, illetve arra a tényre alapozta, hogy mindegyik nagyobb önálló kiállítását az „ideákkal operáló” konceptuális tevékenység sajátos megnyilvánulásaként fogta fel.

Ez a társadalom-politikai és történelmi kontextus teremtette meg időbeli vonatkozásban azt a keretet, amelyben az orosz művészeti színen – annak moszkvai köreiben – a Kijevből áttelepült Oleg Kulik tevékenysége a kezdetét vette. A radikális akcionizmust, az évtized moszkvai színterén tapasztalt legfontosabb jelenséget, „a testiségre, a fizikai veszélyre és az etikára épülő kemény, sokszor exhibicionizmusba torkolló performanszokat” pont ez a brutális „közvetlen valóság” hívta életre. Kulik munkásságának fontos részét képezi az animális ciklusa, azaz zoofrenikus programja, amelyek közül is a *Mérges kutya* vált ’90-es évekből művészetének emblemméjává. Bár az áttetszőség ideája időnként a kilencvenes években is foglalkoztatja, a XX. század orosz szocio-kulturális valóságában bekövetkezett mindenféle – meglehetősen brutális – változások Kulik figyelmét az érzéki médiapercepció elemzésére alapozódó elvontabb intellektuális reflexiókról áttérlik a kézzelfoghatóbb szocio-kulturális valóság irányába.

Egy ilyen furcsa világban – az évtized végén és a közelgő új évezred küszöbén – bukkant fel a *Blue Noses* nevű művészcsoport. Ennek a művészcsoportnak a színe lépése, amelynek tagjai Alekszandr Saburov és Vjacseszlav Mizin, egyfajta generációs váltást jelzett a modern orosz művészetben. A *Blue Noses* az úgynevezett „populista”, „kis”, „igénytelen”, könnyen érthető művészeti formákat eszményíti, egyik jellemző munkamódszere, hogy a média által talált információkban élethez közeli tartalmakat keres. A *Blue Noses* csoport művészete „népinek” mondható, hiszen formailag és tartalmilag is mindenki számára érthető. A mostani évszázad arculata – tudják ezt jól a *Blue Noses* művészei is – új képzetelti és képi minőségeket igényel.

PETAR ČUKOVIĆ, 2014. január

Bérlépő: 1300 Ft

TRANSITION AND TRANSITION

7 February – 9 March 2014

FROM THE ARCHIVES OF THE TRANSITION Around the end of the century

Among the key historical moments in the 20th century the fall of the Berlin Wall has certainly become a sublime symbolic image, a powerful foundational metaphor, an omnipresent trope in the variable marking of the watershed of ages: in the social, historical, economical-political and cultural-artistic fields. Time seems to have been divided into *before* and *after* this Fall. The term *transition*, necessarily connected to this, has become concocted, but it has also become a trope. Marking the *changeover* from one social system (Communism) to another one (capitalism), it has become a kind of commonplace, a term whose inflated usage, which often converted it into an *empty portmanteau* idea of *changing* from a (bad) socio-political system, the *negative* Communist one, which was unhealthy, historically self-collapsed and broken, to another (good) one, the *positive* capitalist one, which was healthy, historically self-confirmed and strengthened, was most often the idea of a cruel *privatisation*, of a wild initial accumulation/pillage of capital in a new historical interpretation, with new protagonists and a new, soulless morality. The process of the transition of the former Communist East out of Communism has turned out to be ‘a drama of privatization that naturally played out beyond all the usual conventions of civilization.’ This is what, very broadly speaking; the exhibition *Transition is analysing*.

The works by Josip Vaništa and Oleg Kulik, although they belong to different cultural and artistic, and even, to some extent, political contexts, have a common denominator – the reference to the time of transition, that is, the time of a cruel, uncontrolled privatisation. Josip Vaništa systematically produced during the transitional 1990s, in the form, one could say, of an artist’s diary. “Transition” in which an enchanted web which cannot be untangled was woven from bloody war, mindless politics, soulless and profiteering tycoon economics, raging nationalism, a pathetically aggressive Church, a feeble-minded entertainment industry and servile media, producing together vast, nearly immeasurable human misery. The *invisible* is an active constituent and part of his work, as is an inclination towards reduction. His basic, actually, his only material are clippings from newspapers or periodicals which are then glued on white A4-size paper. Vaništa’s later collages represent the “face of the very horror we are passing through”.

In the nature of things, global “eyes” were focused with particular attention on events in the USSR and, after its dissolution, in Russia. “The owner of everything in the country was the abstract “Soviet people”, it was now replaced by the concretely embodied oligarch, the former factory director; instead of the intellectual abstractions which had such huge significance in Russian 20th century art, now there was ‘unmediated reality’. In the 1980s, the Russian artists set themselves against the international artistic context while also establishing a distance from it. There was a permanent tendency of art to have an active relationship with the ideological social sphere. The installation became the principal form of Russian art in the 1980s and 1990s, more precisely on Malevich’s practice of designing his own shows as fundamental instruments for the propaganda of his Suprematist ideas and the fact

JOSIP VANIŠTA: Jugoszlávia a döntőben! | Yugoslavia In The Finals, 1993, kollázs | collage

that all of his large individual exhibitions were essentially demonstrations of conceptual ideological work.

This socio-political and historical context also represented the temporal frame in which Oleg Kulik, an immigrant from Kiev, appeared on the Russian arts scene, more precisely, its Muscovite circles. It was this brutal “unmediated reality” that provoked radical actionism, the most meaningful artistic phenomenon on the Muscovite arts scene this decade, “an art of intense, almost exhibitionist performances in which corporality, physical danger and ethics were actualised”. Kulik’s work includes and animalist cycle, i.e. a zoophrenic programme among which *Mad Dog* has become an emblem of his art in the 1990s. Although he would occasionally return to the notion of *transparency* during the 1990s, that radically altered the character of the socio-cultural reality in Russia during the last decade of the 20th century – mostly its brutality – shifted the artist’s interest from somewhat abstract intellectual reflections on reality in general, based on analyses of mediated sensory perception

It was in this world, at the very end of the decade, and no less than at the dawn of the “new Millennium”, that the *Blue Noses* artistic group appeared. The appearance of this group, whose members are Alekszandr Shaburov and Vyacheslav Mizin, marked a certain change of generations in modern Russian art. The group deals with everyday clichés to the point of self-irony. Their main way of expression is video or photo recording on a simple disk. They have a tendency towards “populist”, “small” and unpretentious, understandable forms of artistic expression, etc. *Blue Noses* would fill their works to overflowing with precisely such “lifelike” content, or, rather, the key content used to shape the living space via the principal media channels. As they claim themselves, the art of the *Blue Noses* is “popular”, understandable in both form and content to all. The face of the current century, as the *Blue Noses* well know, now requires new artistic phantasms and images.

PETAR ČUKOVIĆ, January 2014

Entrance fee: 1300 HUF

RELATED PROGRAMMES

7 February 2014, Friday, 3–5 p.m.
Expert conference with: Robert Parnica, Petar Čuković, Oleg Kulik, Blue Noses (Alekszandr Shaburov and Vjacseszlav Mizin), Ješa Denegri, Feđa Vukić
Language: Russian, Croatian, with Hungarian interpretation

8 February 2014, Saturday, 4 p.m.
Exclusive guided tour with Petar Čuković, curator of the exhibition and Oleg Kulik, the Blue Noses and Josip Vaništa
Language: Russian, Croatian, with Hungarian interpretation
Admission with a valid exhibition ticket.

Group and individual guided tours
Pre-booking is needed.
To book and for information, please contact
guidedtourt@ludwigmuseum.hu +36 1 555 3433

Colours Festival 2.0
An exceptional series of movie programmes organised by Odeon and Budapest Film Zrt. that aims to raise awareness towards migrant minorities in Hungary, and give a glimpse into various cultures that are different from ours. Apart from screenings discussions, concerts and exhibitions also figure among the programmes.

15–18 February 2014: Ex-Yugoslavian weekend, with a genuine ex-yugo cultfilm: *W. R., mystery of organism* by Dusan Makavejev
Free entrance to all programmes
Venue: Kino Café (1137 Budapest, Szent István körút 16.)
Further information: www.coloursfestival.hu; [facebook.com/coloursfestival](https://www.facebook.com/coloursfestival)

MŰZEUMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK

Tematikus foglalkozás középiskolásoknak

Átmeneti üzenetek
A foglalkozás alatt a középiskolás korosztály megismerkedhet a keleti blokk rendszerváltásával, találkozhat a magas művészet és a hétköznapi politika közötti határok eltörülésével a kortárs képzőművészet különböző műfajain keresztül (kollázs, videó, fotó, performance).
Josip Vaništától kölcsönözve a vizuális megvalósítás ötletét, a diákok a magyar átmenetről készítenek üzeneteket újságokból kivágott szalagcímek és szintén az újságokban talált képek összekapcsolásával. Az elkészült kollázsokat aztán közösen értelmezzük.
A foglalkozást középiskolai és egyetemi hallgatói csoportok számára ajánljuk.

Ajánlás műveltségi terület: ember és társadalom, művészetek.
Programjegy: 600 Ft/16

SAKMAI PROGRAM

Ped.kedd – mini konferencia
Startvonal
2014. február 11.

A program két nagyobb részből áll. Az elsősben részben bemutatásra kerülnek az aktuális kiállításaink, majd pedig a művészeti versenyek és a tehetségfelfedezés összefüggéseiről hallgathatnak előadásokat az érdeklődők.

14.00–15.30
FABRICIO PLESSI *Liquid Labyrinth* és az *Átmenet és átmenet* című kiállítások bemutatása.

15.30–16.00
Művészeti versenyek, tehetségfelfedezés és múzeum. Múzeumlátogatás és komplex rajzverseny a Ludwig Múzeumban.

16.00–17.00
Bevezetés a vizuális kreativitás fejlesztésének módszertanához – Bakos Tamás tanszékvezető, egyetemi docens, festőművész (ELTE TOK)
A program pedagógusoknak és egyetemi hallgatóknak ingyenes. Kérjük, jelezzék részvételi szándékát a következő e-mail címen: muzeumpedagogia@ludwigmuseum.hu

KÍSÉRŐ PROGRAMOK

A kísérő programok kiállítási belépővel ingyenesen látogathatók, a kivételeket a programban jelezzük.

2014. február 7., péntek, 15:00–17:00
Transition: under construction
Szakmai konferencia Robert Parnica, Petar Čuković, Oleg Kulik, Blue Noses (Alekszandr Saburov és Vjacseszlav Mizin), Ješa Denegri, Feđa Vukić részvételével.
Az ismert művészeti kritikusok, művészettörténészek és művészek által tartott szakmai konferencia nem csak az átmenet folyamatának művészeti megközelítésmódjával foglalkozik. Arra fókuszál, hogy hogyan lehet megérteni azt az időszakot, amelyet szimbolikusan a berlini fal leomlása jelöl; illetve, hogy pontosan mi is az, ami a poszt-szocializmussal elkezdődött.

2014. február 8., szombat, 16:00
Exkluzív tárlatvezetés tart a kiállítás kurátora, Petar Čuković, valamint Oleg Kulik és a Blue Noses

2014. február 11., kedd, 18.30–22.00
Art&Wine Lovers' Club
Exkluzív tárlatvezetés a kiállításban, és a krasznabéltéki Nachbil Pincészet borkóstolója
www.nachbil.com
Bérlépő: 3800 Ft

Exkluzív tárlatvezetések
Szombatonként, 16:00 órakor

2014. február 22. – Dr. Máriás
2014. március 1. – Szölláth Dávid
2014. március 8. – Szombathy Bálint

Kapcsolódó programok külső helyszínen

Öt hétvégén át zajló filmes programsorozat az Odeon és a Budapest Film Zrt. által szervezett *Colours Fesztivál 2.0*. Célja, hogy bemutassa a hazánkban élő migránsok kultúráját. A filmvetítéseken kívül beszélgetések, kiállítások, az orosz és ex-jugoszláv hétvégéken koncertek várják az érdeklődőket. Február 15-én egy valódi ex-jugó kultfilm is vetítésre kerül: Dusan Makavejev *W. R., az orgonizmus misztériuma* c. alkotása. A program az Európai Unió Európai Integráció Alapjának támogatásával valósul meg.

2014. február 15–18. Ex-Jugoszláv hétvége
Helyszín: Kino Café (1137 Budapest, Szent István körút 16.)
Részletes információ: www.coloursfestival.hu; [facebook.com/coloursfestival](https://www.facebook.com/coloursfestival)

LUDWIG MŰZEUM

KORTÁRS MŰVÉSZETI MŰZEUM
MUSEUM OF CONTEMPORARY ART
www.ludwigmuseum.hu

Művészetek Palotája, 1095 Budapest, Komor Marcell u. 1.
Tel.: +36 1 555 3444 | info@ludwigmuseum.hu
www.ludwigmuseum.hu | [facebook.com/ludwigmuseum](https://www.facebook.com/ludwigmuseum)
nyitva: szerda–vasárnap 10.00–18.00 | kedd 10.00–20.00 | hétfőn zárva
open: Wednesday–Sunday 10.00–18.00 | Tuesday 10.00–20.00 | closed on Mondays

TÁRLATVEZETÉSEK

Rendszeres tárlatvezetések
Vasárnaponként 16.00 órai kezdettel
Minimális létszám: 10 fő.
Részvételi szándékát, kérjük, előre jelezze, legkésőbb a vezetést megelőző napon 15:00 óráig, honlapunkon, a tárlatvezetés menüpont alatt!

Csoportos és egyéni tárlatvezetések
Előzetes bejelentkezés alapján. Időpont egyeztetés és további információ: tarlavezetes@ludwigmuseum.hu | +36 1 555 3433

A kiállítás a Ludwig Múzeum és az Avantgárd Művészeti Kutatóintézet együttműködésében valósul meg.

This exhibition is a collaboration between the Ludwig Museum and the Institute for the Research of the Avant-Garde.

